

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Predigten - Cod. Aug. perg. 118

Gregorius <Nazianzenus>

[S.l.], [9. Jahrh./10. Jahrh.]

De grandinis vastacione (cum pater episcopus reticeret)

[urn:nbn:de:bsz:31-66157](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-66157)

gabilis. Quae quo ordinem apud semet ipsam
fit. ipsa sola cognoscit. a nobis autem similiter &
aequaliter adoratur. Sola est enim in trāscā
scōrum uniuersam creaturam in exterioribus
habens & ipsa quidem primo uelamine
dirimitur a celestibus, reliqua rationalis crea-
tura secundo contegitur uelamento. Post illa
uersum. rursum secundo uelamine nos dirimi-
mur ad celestibus. Haec nos sentientes fratres
& cognoscentes eos qui huic fidei aduersantur.
alienos habeamus a ueritate. & pestilentes
putemus. & si quidem possibile est curare eos
nulla inuidia. si uero insanabiles sunt refu-
giamus & uitemus ne forte morbi eorum conta-
gius maculemur. ueniam tam illis tradamus
nostram sanitatem quam illorum nos egritudine
capiamus. Pax aucti quae superat omnem
mentem. custodiat corda ustra in xpo ihu dñi nōs.
cui gloria & potestas in secula seculorum. AMEN.
**EXPLICIT DE RE CONCILIATIONE ET UNITA-
TE ORATIONE HORUM. INCIPIT DE GRANO IN
MASTACIONE CUIUS PATER EPUS RETICERET.**

Quod laudabilem soluitur ordinem. quid
impellit in linguam legi iustissime seruientem.

quid prouocatus sermonem spūi cedentem.
 quid inter mitentes capud festinatis ad pedes.
 quid relinquentes aaron pductas eleazar
 non patior excludi fontem & pfluere torrentē.
 solem abscondi & stellā ostendi. caritāte cedere.
 & iuuentutem legis pmulgare. sapientiam
 reuicere. & impericiam audire. neq; enim
 unquam rapidus imber lenē & qui oō utilior
 fuit. Ille enim dum nimio fertē in p̄cū siluar
 secum acuta pariter trahens. & iā damno
 sus agricolis existit. hic uerō leniter infusus.
 & ad interiora terræ gremia descendens.
 secundum fructib; cespitem parat. uel iā
 l̄iorib; spicē maturā h̄ segetes sinit. Ita & in
 uerbis non continuo. qui multē eloquentia est.
 & iam multē sapientia ē. qm̄ quidē eloquen
 tiē aura parū quid delectat auditū simul uerō
 ut desinit sonus loquentis. & p̄fectus desinit
 audientis. Is autē qui sensim in medullas ipsar
 diuini descendit. eloqui & dilatato ore
 replet² spū scō in paucis syllabis plurima sacra
 menta concludit. & nondum dico de illa uera
 & prima sapientia cui particeps & colonus ē
 uenerandus pater. & pastor noster.

116°
Prima enim sapientia est uita laudabilis.
& apud dñm puramentis. p quam puri & puri
uincunt. & sc̄i sc̄o. so. tiant. **H**anc enim in
primis a nobis d̄s querit. hostiam puritatis.
& cor contribulatum. sacrificium d̄ est. &
sacrificium laudis. **U**ult enim nos eē nouā
creaturam in xpo & nouum hominem. & quae
cumq; huius cernodi refert diuina scriptura.
Ergo prima sapientia despiciere & contemp
nere sapientiam istam. quae in uerbis est
& in conplexionib; uel in calliditate sermonū
uel quae captiosis syllogismis & contradic
tionib; nitit̄. **E**go aut̄ opto quinque uerba
in eccl̄a loqui in sensu meo ut & alios instrua
quā multa milia uerborum in lingua. & in ta
li uoce tibi quae non dat significantem uocē
ut ad bellum spirituale prepara militem meū
hanc ergo ego concludo sapientia. & hanc
conplector. per quam ignobiles facti sunt
gloriosi. & p quam abiecti ad honorem uene
runt. & in qua piscatores uniuersū orbem
terre euangelizantib; concluderunt. uerbo con
summato & breuiato sapientia quae destruit
superantes. non enim qui in uerbo sapiens est.

istemibi sapiens uidet^r neq; qui linguam
 politam ac uolubilem profert. anima
 uero pmanet in perituis. sicut sepulchra
 illa quae extrinsecus dealbata & exornata
 uident^r hominib; . intrinsecus uero in unum
 dicta ac faedore repleta sunt. Sed ille
 mihi uidet^r sapiens. qui pauca quidem de uir
 tute animi commone & ploquit^r. plura
 au in suis actib; atq; operib; ostendit. &
 fidem uerbi operum suorum ad stipulatio
 ne confirmat. Quia nec pulchritudinem
 forme ita quis amare potuit in pictura si
 cut in corpore posita. nec diuitiae utiles fue
 runt quae in somnis uident^r. sicut ille. que
 in manib; continent^r. Ita & sapientia illa
 clara est non quae in uerbis uolat. sed que in
 uirtutib; constat. Sic deniq; scriptura dicit.
Quia intellectus bonus omnib; qui faciunt eam
 non qui locunt^r. & predicant eam. **H**uius
 igit^r sapientiae firmiora iudicia tempus
 declarat. quae uere in senib; est corona glori
 andi. Si enim non oportet & beatificari homi
 nem ante mortem. sicut salomoni uidetur
 & mihi quia incertum est quid pariat super

uentura pro eo quod multum mutabilis est uita
hominum dum corpus hoc humilitatis huc
atq; illuc semp uertit & mutat. quomo-
do non is qui iam plurimum uite huius
inculpabiliter exegit & incertum habita-
tionis nre pelagus euadens. p̄dispicere
iam portum & iamq; ingredi sperat.
multo est securior ac beatior eorum adhuc
multum marini discriminis superest. noli
ergo claudere lingua quaemulta bona edocuit
cuius fructus multa & infinite p̄creationis
iusticie. cuius quantisunt filii. & quanti
thesauri. eleua in circuitu oculo tuo & uide.
omnis hic populus est quem in xpo ihu
per euangelium genuisti. **N**oli ergo nunc in-
uidere boni sermonis gratiam. & iam si breuis
sit. **N**ostibreuiter. multa p̄ferre. qd̄ si miris
certe uel spiritali uoce p̄clama uilla qua & iam
tacente moise audiebat d̄s. dicens ad eum.
quid clamas ad me. **f**alica. cum eum interpel-
lar & in spu; conpone & prepara populum
mibi ouem & alumno tuo. & post hoc & iam
pastor. nunc uerit & iam tecum summo sacer-
doti. edoceme quoq; aliquid ex disciplina

pastorali & populari: ~~hinc~~ deoboedientia: hinc
 de presenti certe hac plaga & uastatione nobis
 aliquid philosophare; De uisissimis di iudi
 cur siue conprehendimus nos siue etiam
 ignoram abyssum multam. Quomodo etiam
 misericordia eius statera est. secundum sem
 esaiam; neque enim bonitas eius sine iudicio
 licet his qui in uinea tota die laborauerant
 non uideatur aequum quod cum posterioribus facta
 fuerant aequaler; Sed et ira secundum peccatorum
 mensuram. Calyx in manu dñi appellatur &
 poculum ruinae cum bibitur; Ausertur quidem. cum
 mi ex celeribus bibentium uideatur & rursum
 metra ira clementiam temperat; Inclinat enim
 ex hoc quod merum est & uehementius in hoc quod
 lenius est ac moderatius. ut iudelicet. qui
 more emendantur & qui ex paruis tribulatio
 nibus concipiunt & paruum conuersionem.
 & spiritum salutis plenum. & integrum generant
 reseruat tamen faecem eius quod est ultimum.
 & nouissimum iracundiae. ut totum id effundat
 in eos. qui comminationibus & correptionibus no
 lunt curari. quin immo & lenitate amplius
 indurant; Secundum durissimum faraonem

quod exemplum iustitiae direseruat est
impus; **D**ic ergo nobis unde alet iste plage:
& unde flagella. & quae horum ratio est. ut
ne universitatis ipsius motus passim & for
tuito ac se nullis gubernaculis incitat. & uelut
nullo rectore casu haec fiunt; **S**icut uide illis
insipienter sapientibus; an ratione aliqua
& ordine. & sicut ab initio omnia facta sunt &
composita atque distincta. Ita etiam nunc mouet
mundus & gubernatur ut nouit ille solus. qui mouet
aeternus eius alienus prudentiae moderatus.
Unde ergo sterilitas. Unde aeris corruptio.
Unde grandinis. & haec nunc plage. uastatio
nimis atque correptio. Unde pestes & morbi.
Unde terrarum motus. & maris. terrorisq;
de celo. uel quomodo terra quae ministerio
hominum a creatore formata est. cui bonis
perfrui omnes aequaliter deberent. ad impios
conuertit poenas. ut in quibus concessis & indul
tis nobis ingrati extiterunt. In his ipsis poenas
luam. & agnoscam uirtutem eorum per suppli
cia quorum gratiam non cognouim ex bene
ficiis. quomodo alius quidem de manu dmi
dupliciter peccata reddunt. & gemina mali

ut mensurare tribuit, alius uero cum cor-
 ripiunt. septu plura in sinu eorum diffundi
 dicit ultio peccatorum. uel quid illud est
 quod non dum amorem mensura repleta est
 in sceleribus memorat. Quomodo ergo uel pec-
 cator relinquit & iustus punit. uel iterum
 peccator punit. & iustus relinquit ac seruat.
 & nunc quidem iam hinc medicina adhibeatur.
 nunc uero totum tibi reseruat. Quae ergo sunt
 istae plagae uel unde uirtutis documenta sunt.
 An poena malitiae & utrum expediat uelut in
 supplicis positae humiliari. An uelut causa
 probationis in lata dissimulare & neglegere.
Haec nos doce de his commone. ut tunc multum
 presentem hanc plagam grauius feram. aut
 rursum ne in profundum malorum descenden-
 tes contemnam. Est namque in hominibus
 & iam istud uitium. sed ut correptione dei hu-
 miliemur. ut tunc dum in hac neglegimus. & con-
 temnumus. maiorem aduersum nos dei iracun-
 diam prouocemus. grauis est terra sterilitas.
 grauis est uastatio fructuum, quis enim negat.
 maxime cum in specibus eorum luxuria & cum
 iam horreis ipsis essent uicinia frumenta.

di reseruat est
 de aler istae plagae
 um ratio est
 trus passim
 culis in carit
 ut. sicut uel
 i ratione alia
 omnia facta
 ta & iam nunc
 ut ille solus
 enge modis
 eaeque cor
 unc plagae
 e peccator
 naris
 a qua emul
 nax est. cui
 eberem. ad
 ab. conasser
 In his ipse
 uenire coru
 gnusam ex
 idem deman
 ne. & gemina

Graue est & quod messis in matura sublata est.
& flentes agricolę prostratas decipiunt sege-
tas suas & uelut carorum suorum & mortuis
adsident cadaueribus quas lenis imber auxit
turbidus uentus & in mias exsecuit. ex quibus non
impleuit manum suam qui moxit & sinu suu
qui manipulos collegit. nec dixerunt messo-
ribus: prętereuntes. benedictio dñi sup nos. acce-
dit spectaculu miserabile. terra ipsa facta
iacea. laniatis ac diuisis illis quibus habebatur
comus & ex ipso ornatus suo turpis effecta luxa.

Hanc & beatus iohel qui calamitatem famis in
gentibus tragico edidit deflexa. Sed alius pphęa
uastationem nouissimā priorū conferens
fecunditati & de radi terra uastantis disse-
rens. dicit. quae ante ipsum paradisi deliciae
& quae post ipsum in campo est exterminu-

Graua inquam haec & ualde graua dum haec
sola quae in presenti sunt cogitam. & nondū
in aum concipimus grauiorę. qm̄ quidē & in
doloribus corporis semper id quod ad presens urget.
grauius uidē ēē omni eo quod presentē non habet
cruciatum. multo uehementiora sunt & gra-
uiora quae apud seruantur thesauri iracundi.

^{indicta}
 quorum abstinere experiri & non experiri
 si addi misericordiam conuolent. & ad eum
 qui misericordiam uult magis quam mortem.
^{cu}
 nos. lacrimis inclinem. ut quod superest iracundiae
 uertam per conuersionem nostram. quoniam haec adhuc
 lenitas est & clementia ad. & mansuetudo & correptione
 & in uia quaedam castigatio. uelut par
 uulis adhuc & lactantibus inlata haec adhuc
 fumus quidam est iracundiae. & auspicia poe
 narum. nondum ignis exurens. nondum
 flamma uorax. nec carbonis accensi. commo
 natio est haec & intentio. & cum parum quod
 inlatum sit. quae maiora sunt & fortius & inent.
 ut percussus corrigat. sed & comminans plus cor
 rigat. uiam faciens irae suae. & per inmensa bona
 tua a minoribus incipit. nempe maioribus & graui
 oribus egeant. Quis uero abhibebit & maiora sic
 per uocauerit in dum adhuc de minoribus contemnum.
 Non uero uibrantem fraxinem & inebriatum gladium
 in caelo. interficientem & spernentem & orbantem qui
 uibet usque ad carnes & medullas non parcere.
 Scio occurrerem sicut ursam rapidam illum
 qui impassibilis est. & sicut pardal^{um} in inuia
 assyriorum. non illi tantum modo quae tunc erat.

sed & omni qui nunc a se uiuere est nequitia.
Scio non posse quemquam effugere fortitudinē
irae eius. & uelocitatem cum euigilaueit sup
impietates nras. & cum inimico eius insequit̃
zelus qui consumit aduersarios. Scio excus
sionem & recussionem & feruore cordis.
& consternationem mentis. & dissolutionē
genuum. & alia quamplurima huiusmodi
supplicia impiorum. **O**mitto enim dic
re de illis iudicij quibus non multa hic data
uenia transmittit & tradit. ita ut melius
sit nobis corripiri & purgari. quam illa trans
mitti supplicia. ubi penarū tempus est
magis quam purgationū. sicut enim non
in morte qui hic memores tūc. ut beatus dicit
pronuntiat. ita confessionis correctionem
huius in infernos non habent. qm̃ quidem
in presenti uita facultas nob̃ p̃missa est agendi
quae uolum. **I**bueñ gestorum nror̃ reddere
rationē. **Q**uid ergo faciem̃ in illa die. de qua
uehementissime p̃terit̃ quidam p̃ se tarū.
dum dicit̃ nob̃ cum dicit̃ eē iudicandū in montib;
& collib; & confedere aduersum nos & discep
tare. atq; ante faciem nram statuere peccata nra

accusatores scilicet acerbissimos. Adhibere
 quoque omnia sua beneficia quae in nos contulit.
 & comparare cum sceleribus nostris, cogitationi-
 bus quoque cogitationes confert. & acris actibus
 arguere. cum a nobis requiritur. pure ima-
 ginis dignitatem oblite ratam eam inue-
 niret & obfuscatam. cum ad ultimum certe
 propheta unusquisque notat sententia conde-
 nabit. quis ergo ibi aduocatus est. quae in-
 teruentio. quae figmenta. quae artes. quae
 aduersus ueritatem forensis calliditas pro-
 fera. Quibus premium iudicium corrupitur.
Omnia pendebunt in statera iusticiae gesta & uerba
 & cogitationes nostrae mala ac bona aduersum
 se inuicem diuersa lance pendent. ut pars quae
 preponderauerit uincat. & quo uertit opus.
 illuc sententia decidat. nec ultra iam alia
 uoluntas. aut aliud iudicium. aut excusatio
 per secunda opera requiritur. nec tempus erit
 olei mutuari a prudentibus uirginibus. uel
 comparandi auententibus. cum lampades ex-
 tinguntur. nec locus est penitenciae diuitis. con-
 cremantis in flamma. & prope in quo suorum
 requiritur emendatione. non ergo iam tempus est

ullius dilationis. sed solum & ultimū & ter-
ribile iudicium. Immo potius iustum. & id
circo magis terribile quia iustum. Tunc enī
sedes ponunt. & uicūs dierum sedebit & libri
aperiunt. & fluvius igneus curra. & lux p̄
cedat. & tenebrę pariter erunt. & habebunt
qui bona eger in resurrectionem uitę quę
nunc in xpo abscondita est. & p̄ ea cum ipso
manifestabit. Quia uero mala eger in resurrec-
tionem iudicii. in quorū iam iudicante uerbo
dī condempnatis qui non crediderunt.
Alios ergo illos ineffabilis lux & inuisa susci-
pia. Id est splendor & agnitio atq; inlumi-
natio clarior scē & beatę trinitatis. cū puris
& immaculatis mentib; pura & immaculata
miscet. q̄ deo solum & precipuū dūco esse.
regnum caelorum. His uero qui indigni sunt
qui reliquis ceteris. erit & iam haec maior
omnium poena q̄ t̄piciunt adō. & ipse pudor
& confusio conscientię cuius finis ac remediū
numquam est. Sed debis postmodū. nunc ueris
quid faciā in fr̄s contūti & humiliati & inebri-
ati non uino neq; sicera. ex quo parū quid cō-
mouent homines. Sed inebriati a fortitudine

plage. quam inuexit dñs dicens. & tu commo-
 uere & conturbare. qui potauit & contēptores
 spū tristitiae & conpunctionis quib; & dicitur.
 uideō contēptores & in tuemini & admira-
 mini mirabilia & dispdumini. quomodo
 sufficiam^{ad} increpationes eius. aut quid respon-
 sū dabim; cum admultitudine beneficior; suor;
 que ingrati suscipim;. adhuc etiā castigationes
 suas nob; cepit imputare & numerare reme-
 dia ac medellar; quib; adhibitis. post tam curati
 non sum; & filios quidem appellat sed pollutos.
 uel filios sed alienos & claudicantes a semitis
 suis. dum alienis inuis incedunt & aspess.
 Dicit ergo. quid oportuit me facere uob; & n̄ feci.
 uide uos emendare oportuit. & non emendau-
 leniorib; uel suffum remediis. Omissi egyptior;
 flagella. sanguinem de fluminib; fontib; q; pa-
 tatum. & om̄s aquas in cruorem uersas.
 Primam illam eorum plagam reliqui. Omissi etiā
 ranas. & sc̄nyfas. & cynomā. & reliqua flagel-
 la. ab abas & iumentis & perib; coepi. quinta
 plagā in animalia muta conuertit parcens ho-
 minib;. non dum uos contigit ista uexatio;
 sed facti estis mihi etiā mutis animalib; brutiores.

in hilenum ut uideo ad emendationem profecit
Ista correptio, abstulit a uobis pluuias. pars
una suscepit umbrem. & pars supra quam non
pluuia aruit. & dixi ^{fit.} sup durauim. & uiriliter
egimus. Idcirco sup dixi uobis grandinem. & ui
neasuras adq; arbuta uia. Septesq; de messui
malitiam tamen uram resicare non potui. & ne
agnoui quia durus es. & neruus ferreus ceruix tua.
Haec puto quia dicit ad nos dñs. Si flagellus eius
non emendamus. qm̄ quidem & contemp
tū manu & in contemptu. & iniquis in iniqui
tate p durat. nec aliquid in nobis. igit caedit
in lata correptio. nihil flagella p̄ficunt.

Defecit ianua bus ferreis in fornace. Defecit plu
bium. in uanum operat̄ argentarius. nequitie
ur̄e non consumunt. Per hieremiam haec uob

Solum reputauerat. nunc ergo numquid me ex
cerbatis dicit dñs. Aut non pre uala manū mea
& iam alias plagas. & alia admouere tormenta.

Sunt adhuc apud me & iam ulcera feruoresque
sublato cinere ac fauilla in aerem p̄ moysen
generate sunt. qui in illo tempore indignationis di
minister exiit. ad egyptum castigandam.
est adhuc & locusta sunt & tenebrae palpabiles.

est & iam ultima adhuc plaga interitus primi-
 tuorum. quam nullus effugit. nec euadere
 quisquam potuit uastatoris manum. nisi ille
 solus qui sanguine agni post se suos leriuit. Id est
 qui fidem suam atq. opera xpi sanguine & noui
 testamenti institutionib; consignauit. qui xpo
 con crucifixus est. qui con sepultus est. & re-
 surrex. cum eo & glorificatus cum ipso. & nunc
 & in ultimo eius aduentu, absit a uobis ut
 cum exieris correptionib; & iam illam nob in-
 puta & bonus & pius dñs. dicens. qm incedebatis
 mecum peruersi. & ego ibo uobiscum furore
 peruerso. uel iterum. percussiuos in aurugi-
 ne. uel in rubigine. & in fauillatione. & nihil
 extrinsecus sine filis uos fecit gladi-
 us. & nec sic conuersi estis ad me dicit dñs. non
 illud a u accidat dñs de uob. quia uinea facti
 sum dñs licti & plan tati & calamis erecti & ma-
 ceria circum dati & expectauit ut faceremus
 uiam. fecim a u spinas & non iusticia sed clamore
 Ita ut necesse fuerit destru maceria. & ee nos in
 conculcatione. & subueru turres & fieri nos in
 direptione. ut ultra non putem nec fodiamur.
 In sup & ia qd est infelicis omnib; ut manda

R

nubibus ne pluam sup nos pluua. Ego fr̄ talib;
in aduersis cogitationib; agor. & his mem̄ & ipsi
commātionib; conſulor. **S**ic ego noui decaſti
gationib; dñi cogitare. & cum apud mem̄ & ipſum
huiuscemodi uoluam conſilia. **P**urſum ad ora
onem medñi ſup plicationemq; conuerto. & ad
icio his quae ſupra dixim; & dico uob cum pariter
ſime ſequimini & mecum ſunḡ & ſentes & co
gitationes ur̄as. **D**icam; pariter. peccauim; inque
egim; impietatem fecimus. qm̄ obliui ſum; man
datorum tuorū. & p̄ cogitationes cordis nr̄i peſſimi
ambulam;. **N**ec digne ingreſſi ſum; uocatione
qua uocaſti nos per euangelii xp̄i tui. **N**ec con
p̄enter ſc̄ſe uis ſuſcepim; paſſiones. **N**ec p̄ meſto
humiliationem ei accipim;. **S**ed facti ſumus ob p̄
brium dilecto tuo. **S**acerdos & populus mente exa
dim; in unum. **O**m̄s declinauim; ſimul in uiles
facti ſum;. **N**on eſt qui faciat iudicium & iuſticiā.
non eſt uſq; ad unum. **E**xcluſim; miſericordias tuas
& clementiam tuam a nobis. & uiscera miſeratio
num tuarū. **P**ropter maliciam nr̄am & neq̄
peſſimę nr̄ę ad inuentionē auertim;. **T**u nobis
dñe feceſti bonitatem & miſericordiam. ſed nos
iniquitatem. tu paciens & multę miſer̄ cordie.

sed nos dum & multis flagellis digni ⁿ cognoscimus
 bonitatem tuam. **L**icet & increduli sumus scdm ea
 quae peccauimus parum adhuc castigati sumus.
 Tu terribilis es & quis resistat tibi. Tremor con-
 hendit aetates montes & magnitudinem brachii tui
 quis resistat. & si resoluas cataractas caeli quis
 eas concludat. **L**eue est in oculis tuis pauperem
 & diuitem facere. uiuificare & mortuam tradere.
 percutere & sanare. qm hoc ipsum qd uis opus factum
 est. tu inquit iratus es & nos peccauimus. quida
 uerum supplicantium tibi. nobis au & iam
 e contrario tempus est dicere. nos peccauimus.
 & tu iratus es & propterea effectus sumus obprobrium
 uicinis nostris. Auertisti faciem tuam a nob & repleta
 est uenter nra ignominia. **S**ed parce dñe propter
 rectitudinem. **N**on ^{ra} ~~ira~~ das nos in fine propter iniquitates
 nostras. neq; ex exemplum nos facias ad correptionem
 ceterorum. Magis dñe aliorum nos supplicis
 corrige & emenda illarum dicam gentium quae n
 cognouerunt nomen tuum. & potentia tua non
 sunt subiectae. Nos au populus tuus & uirga heredi-
 tatis tuae. **P**ropterea corripere nos dñe uerum
 tamen in misericordia & non in ira utine exi-
 guos nos facias dñe propter omnes qui habitant terram.

His ergo uerbis atque his precibus inuoco & inuito
misericordiam dñi. qđ sic holocaustū posse
offerre me ipsum sacrificium. ut iram dñi miti-
garem. non parcerem. non differrem. Sed
& uos ore legiosa plebs. & iam uos imitamini
meticulosum & timidum sacerdotem. quaeso
uos nam mei obsecro uos conuincite me gūlan-
tationem iram. & flā dñi surōs meis flāib. ad-
miscere. & clementiā dñi puocem p abundan-
tiam lacrimarum. Indignationisq. diuine
accensum ignē flāib. restyngam & mitigem
iram dñi conuersionem nrī. sanctificem ieu-
niū. predicem curationē. haec enim uobis
suggerunt scī pph & remedia. congregem
presbyterōs. Lactantes paruulos ab ipsis matris
uberib. auellam. & piciam in conspectu dñi.
& atē omni miseratione dignā. & que sola mise-
reat dī. misericordiā uagrab. impetrare studem.
Hos quoq. sacerdotes & ministris dñi. ipsi nihil
omni pph & sermonib. admonem ingredi
in cinere & cilicio. & plangere nocte ac die
inter medium crepidinis altaris. Miseran-
do habitu. flebili uoce uociferantes & claman-
tes ad dñm. & p nobis & pro populo.

nihil omnino uellaboris uel sermonis omit-
 tere quib; repropitiay credit dñs. **C**lamamus
 ergo & nos uobiscum pariter & puob. parce
 dñe populo tuo & non des in obpñs brui here-
 ditatem tuã quia tanto amplius habem tribu-
 lationis quantum & honoris. Ex nobis ergo fi-
 lioli discite conpunctionem dñi. quia adfligi-
 mur puob & emundationem uñ offerre nobis
 cum. Et nos imminens plage uenã impetrare
 mereamur. **V**enite ergo omñs adorem & pceda-
 mus ante eũ & plorem in conspectu dñi qui fe-
 cit nos. **R**elinem̄ communem luctũ omnis
 & as & consensu suo quisq; ordine eleuem̄ planc-
 tuum uocem & p illis iniusticie uocib; quas
 antea facerant. **H**unc uocem flũ & plancus
 emittam̄ in aures dñi sabaoth. **P**reueniam̄
 iracundiam eius in confessionem. quiscit si foe-
 re conuertat̄ dñs. & paeniteat & relinquat
 post se miseraciones. **E**go tamen scio quia a fa-
 ciã. ego de clementia dñi polliceor. Quia statim
 ut nos conuersi fuerim̄ & iam ipse irasci desinit.
 qd̄ utiq; contra naturam facit. & ad miseraciones
 conuertit̄. qd̄ utiq; secundum naturam gerit.
In illud enim a nob̄ compellit̄. hoc uero ei natura

liter inest. Prostantum ipsi nisi misereamur.
& iustis eius miserationibus patefaciamus uiam.
Seminem in lacrimis. ut in gaudio in & am.
efficiamur & nunquam & non sodomice cito
curem mala. ne consumemur in malis. Audi
am predicationem ione. neigni & sulphore
decoquamur. aut si & a desodomis fugien
dum est. montem ascendam. uel in segor fugi
am. & cum ascendente sole ingrediamur. si
stemus in omni regione. nec respiciam post nos.
nec efficiamur staniculum salis in mortalis pec
cati memoria. **S**ciam quoniam nunquam quidem
peccare. supra hominem est & solus dies.
De angelis enim nihil dico. ne iterum uita aper
am & in malignis contradictionibus aditum
referem. non ergo peccare dies. in sanabile
uest peccatum diaboli est. & omnium quae sub eo
militant. **P**eccantes autem conuerterentur a peccato.
hominum est. qui credunt in deo. & quorum
pars inter eos qui saluantur. licet enim & terra haec
in uoluat secum malitiam non parum. & terrenum
habitaculum ad grauius sensum multa cogitan
tem. & sursum aspicientem. **I**mmo ad hoc
creatum ut quae sursum sunt querat.

Sed imago di Libem corpore in unclationis
 expurgat. & conuncta sibi carne uerbi
 di subleua p̄tinis. & quamuis melius
 fuisse ne egere quidem huius cernochi ex
 purgatione. Sed in illa prima dignitate
 p̄mansisse ad quā. ire festinam. post pre
 sentem emendationem. & melius fuisse
 non excedere aliquo uice gustū amarissimo
 peccati. Tamen in scdo loco expedit emen
 dā & corrigi post lapsum. quam in ne
 quicus permanere. quem enim diligit
 dñs corripit. flagellat aū omnem filium
 quem recipit. & iterum dicit. anima quae
 non corripit. in sanabilis. **U**at. est ergo
 plagaputa. Sed multo est grauius castigatū
 non emendat. Sicut dicit quidā p̄ph̄ta dicit
 rabel. **D**ne flagellasti eos & non doluerunt.
 corripuisti eos & noluerunt suscipere disciplinā.
 & rursum. & populus non est conuersus. do
 nec p̄citerent. & quid. q̄da uersus est po
 pulus in a uersione pessima. ex quousq. ad
 nouissimū conterat. & exterminabitur.
Sed & illud terribile est incidere in mandī
 uiuentis. & q̄d dictum est. **V**ult aū dñi

I sup facientes mala ut p d^{at} cl & terra memoria
eorum. Neq; enim late^{at} aliquid auditu di
quippe qui & iam uocem sanguinis abel
audit ubi enim quis ad dō lateat. cum dī om̄a
repleat & ubiq; sit quo quis fugiat a facie dī.
Si a celum quis p̄n̄is fuerit eleuat. ubi erit.
Si in fernū numquam deest. Si ad orientē.
si in p̄fundum maris discendat. numquam
magnum illum oculum declinabit. quem p̄
timeat & iam. Nam p̄ph̄a cum aduersū
nūq; pondus uerbū dī p̄ ferra & zelantem
describere d̄m uindictantē cum furore in ad
uersarios. & tanta se ueritate utentē. ut ne
secunde quidē uindictę aduersum malos
relinqueret locus. Sed & esaiam cum audio
sodomorum populorum & principes gomor
re uicisantem & dicentem. Quid adhuc
p̄cutiemini adponentes iniquitē. In hor
resco tot & lacrymis suffundō. Non iniquit
iam qd̄ adici possit ad peccata uisā. nec po
test iam exquiri aliquid ad uindictā. Sic
om̄a in uos in lata^s cum semp̄ noui aliquid
uindictę in uos excogitare genus. ut omnes
plagarum species consumeratis. non est ergo

iam uulnus neq; cicatrix. neq; plaga cū tu
 more. toto corpore plagę sunt & sanitas
 nusquā. non est inquit mala inponere neq;
 oleum. neq; alligaturas. Sed omitto cōmi
 nationem quę sequit̄ ne forte grauior uob̄
 efficiat. quę est ipsa presentis plagę molestia
 Verum tam̄ agnoscere debem̄ malor̄ causas.
 unde aruerunt agricole. unde confusa sunt
 horrea. unde pascua gregib; defecerunt.
 unde ablatu est decor suus & eris. & quare
 non repleti sunt campi ubertate. sed luctus
 ubiq; & metor̄ tuisquam repleti sunt conual
 les frumento. nec stilla uerunt montes
 dulcedinem. sicut iustus. Sed contrario uasta
 tio ubiq; & ubiq; subuersio. & maledictū
 gelbor̄ montes ubiq; suscipiunt. facti sumus
 sicut ab initio prius quam terra p̄ducere &
 omne fenum uiride. & uisitasti quidem
 dn̄e terrā tuam & inebriasti eā. sed uisitatio
 ne pessima. & ebrietas ex uino conpunctio
 nis. spectaculū crudele. & horridū omnib;
 annis anni spes in sola nob̄ stipulare mansit.
 & uix aliquis inuenit colligere spicas. ut p̄
 mitas offerat dn̄o. messeras in horreo

fortasse mures reconclant. manipulum enim
nemo conligauit. **I**ste sunt diuitie impioru
talis est seges eorum. qui p inuusticiam semi
nant. **S**icut pharae uerteru maledicta de
signant cum dicunt. eici & multa & intro
duca & pauca seminauit & non mox. plan
tauit uinea & non premit uinu. & ubi operan
t decim uigaboum facia & amphoram unam.
Unde haec malorum causa. unde uastationis occa
sio. non ex pectem ab alio argui. ip sinos ac
cusem. ip sinos arguam. Remedium mali est
confessio erroris. Ego prim sicut antea ad nun
tiaui populomeo. & speculatoris op impleui
& non abscondi neq rxi cui framea sup uenientē.
ut & meam animā saluam facerem. & ego qui
me audire noluerunt. **I**ta nunc quoq. enuntio
& pro eis contēptum & negligentia populi
mei. mea faciens uulnera ipsorum. si forte uel
hoc modo aliquid diuine miserationis & cle
mentie consequamur. **I**git alius nr̄m de pres
sit pauperē & partem raris exigui rapuit
iniquē. uel terminos sup gressus est. siue
furtim si uolenter & uinx domū ad domum.
& agrū ad agrū. ut aliquid pximi auferat.

& summo studio egit. nequem uicinū habe
 re. & quasi solus habitaturus esse & sup̄ terrā.
 Alius uero iururū & multiplicatione faeno
 ris terram contaminauit. Congregans ubi
 non spar sit. & moxens ubi non seminauit.
 excolens non terram sed cupiditatem. Alius
 collectas cupiosissimis frugibus & uberrima
 uindimiado. qui prestare frugum copiam.
 neq; exareis. neq; extorcularib; primitias
 obtulit & ingratus simul & sapienter extitit.
Idest neq; pro his quib; consecutus est gratias
 reuulit. neq; pro quib; sperabat officiosus in
 uentus est. Alius uiduam & pupillū non est
 miseratus. nec esurientes confregit panem
 suum. Immo potius esurientē xp̄m non refecit.
 qui in singulis quibus que minimis pasciat. & ille
 qui proter spem tam multa recondit in horrea sua.
Immo qui non habebat ubi recondat. & alia d̄s
 truit horrea. Alia edificat ut futuris fructibus
 preparat. nesciens quia fortassis ante. rep̄ent
 ab eo animā. & ibi reddat rationem eorū que
 large suscepta. conclusit anguste bonidī. malorū
 dispensator effect. Alius uia humilū exclu
 sit. & auertit iustū in iuste. Alius odio habuit eū

qui arguebat in portis & uerbum sc̄m ex-
erat est; Alius sacrificauit s̄ agnesue
quaemulta concluderat. & rapinā pauperū
habuit in domib; suis. Immemor dī effect
aut certe male memor cum diceret. Bene-
dictus dñs qm̄ ditatus sum & suspicari iniq-
tatem qđ ad dō habere. quae inique rapiebat;
Propter haec ergo uenit iradī sup̄ filios
p̄ditionis. propter haec claudit̄ celi. & mul-
to adhuc amplius claudet̄. si non uel p̄ fla-
gella conuertamur. & huic quinos ad p̄xi-
mat p̄ximam; Quid ad haec dicim̄ qui
frumenta recondim̄ & mercamur alienam
famem. qui obseruam̄ mala tempora ut bene-
fit nob; qui spectamus ut alieni luctus fiat n̄ra
laxia; Quid dicim̄ quando transiit̄ messis
ut precia cumulemus. quando transiit̄ sab-
batum ut aperiam̄ thesaur̄s; qui mensuras
duplices & pondera dolosa p̄ponitis. & ipsi
in uos m̄ & ipsos mensuras poenarum & cruci-
atum cumulat; Quid ad haec dicatis qui nul-
lum modum possessionis agnoscitis. q̄ aurū
& argentū quasi dñm colitis. Immo quasi b̄ahal
adoratis; qui preciosa queq; gemmarum

fuerant correpta & p̄miseri cordiā miseri
cordia p̄uocare. **O**portuerat flere pinum
quia cecidit cedrus & emendat̄ ex menda
tione uicina. ex alienis malis corrigere mala
sua. cum se uiderent. id beneficii consecutos.
ut possint alios flagellati ipsi consequi salutem.
Cum utiq; possit fieri ut ipsi flagellati emen
darent̄. **I**tae not̄ cū pariter populis disseret.
O uenerandum mihi & placidissimū capud.
qm̄ multa temporis multa tibi inest perita.
instrue populos & doce. confringere esuri
entib; panem suū. pauperes & sine tecto in
ducere in domum suā. raudum cooperire.
non despiciere consanguineos pauperes. & nunc
maxime ut bonum nr̄m non semp̄ ex abundan
tia. sed & iā ex penuria fiat. Talienum hostia
magis laet̄ d̄. quam in his que ex abundantia pre
bent̄. **E**fficere nob̄ hodie moyses quidā uel sineer̄
stap nob̄ addm̄. & repp̄icia eū ut cesset aliquando
uastatio. **S**ive p̄ sacrificiū spiritale. siue p̄ ora
tiones & obsecrationes tantū. ut occurras irae d̄
& mediis existens. cessare facias q̄t̄ sup̄ e plage
libenter amplecti d̄. caniciē patris in filiorū
intercessione p̄fusa supplicap̄ p̄xeritis malis.

p futuris interueni offer populum dō tam
 plagis & timore purgatū. Jam flagellis
 uastationis emendatum. In p & r a e i s a b ū
 corporalem. Sed ante ipsum angelicū abū
 de caelo descendente. re concilia hominibz
 dñm. terrenis reuouinge caelestia. reuoca
 un bres terre temporuor & serotinos. dabit
 dñs benedictionem & terra nra dabit fruc
 tum suum. Itaq; deorsum est cotidianum
 & nra terra p p a i u m. quem fructificauit
 primo in xpo ihū dñō nro. cui est gloria &
 potestas in secula seculorum. Amen. *con orationes*

Ad eos qui in sermone callent sermo nobis est
 & descripturis incipiam. ecce ego inquit
 ad te contumeliosa. Sunt enim quidam
 auribz purienter & lingua. Jam uerū ut uideo
 & iam mano quip fanorū uocū nouitatus
 & questionibz adq; obiectionibz false scientie
 uerborum pugnat ad nullā utilitatē mo
 uent. ita & enim nominat paulus. omne qd
 in uerbis sup fluum est & curiosum. quia
 ipse uerbi breuiatū predicator est & ad fertor.
Ita ergo de quibz sermo nobis est & maxime arti
 an. utinā quidē sicut linguā & uolubile habet